

Osijek, 24. ožujka 2017.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE SA SEMINARA ODRŽANOG U KARLOVCU

U Karlovcu je 20. ožujka u Hotelu Korana-Srakovčić održan seminar u sklopu projekta "TRANSFORMACIJA – Novi pristup upravljanju zaštićenim i NATURA 2000 područjima". Seminar je održan u organizaciji Pana, udruge za zaštitu okoliša i prirode te uz suradnju s nositeljem projekta, Zeleni Osijek te ostalim partnerima na projektu, udrugom ZEON iz Čakovca, WWF Austria te Pravnim fakultetom u Osijeku.

Nakon uvodnih seminara u Osijeku, Varaždinu i Noskovačkoj Dubravi došao je red i na Karlovac. Tematika seminara u Karlovcu velikom većinom se odnosila na upravljanje zaštićenim i NATURA 2000 područjima te njihovim mogućim poboljšanjem te usporedbom s upravljanjem u nekim drugim zemljama u okruženju. Dat je i naglasak na upravljanje te održivo iskorištavanje tih zaštićenih područja kroz dva izlaganja.

Seminar je započeo uvodnim izlaganjem dr. sc. Dražen Šimleša koji je izradio sociološku analizu za sedam županija na kojima se projekt provodi te analizirao upravljanje zaštićenim i NATURA 2000 područjima u tim županijama. Dan je osvrt na područja koja su zaštićena u tom području te koji je njihov stupanj zaštite te tko s njima i upravlja. Rasprava se otvorila na temi županijskih javnih ustanova za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima, tj. koji je bolji modalitet njihovog upravljanja. Da li je bolje da su u strukturi županija na čijem prostoru djeluju ili da su pod upravom Ministarstva zaštite okoliša i energetike ili pod HAOP (Hrvatska agencija za okoliš i prirodu). Argumenti zašto bi trebalo javne ustanove izdvojiti iz županijskog okrilja nalaze se u tome da vrlo često javne ustanove nemaju slobodu samostalnog odlučivanja nego ovisе o trenutnoj političkoj situaciji u županiji, tj. dobivaju sredstva direktno iz županijskog proračuna te je njihova neovisnost upitna, tj. moguće je da ovisе o trenutnoj političkoj situaciji u županiji. Kroz raspravu smo čuli još jedan prijedlog modela kako bi bilo moguće reorganizirati javne ustanove, a to je da se iz županijskog modela funkcioniranja okrupne u nekoliko regija i da kao takve funkcioniraju kao regionalne ispostave, opet pod okriljem nadležnog ministarstva (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike).

Drugo po redu izlaganje naslova "Zašto UNESCO prekogranični rezervat biosfere?" predstavila je Ivana Korn Varga iz WWF Adrie. U izlaganju je pobliže objašnjen pojam prekograničnog rezervata biosfere te je naglašeno da je to područje koje dvije ili više zemalja žele zajednički očuvati (priroda i kultura) te tamo onda razviti socijalnu i gospodarsku komponentu. Države na čijem se području misli proglasiti prekogranični rezervat biosfere podnose UNESCOu prijedlog te ga onda UNESCO usvaja. Rezervat biosfere vrši tri osnovne funkcije, održava ekosustav, potiče razvoj regionalnih socio-ekonomskih uvjeta i potiče istraživanje i obrazovanje te time ispunjavaju i funkcije zaštite, razvoja i logističke podrške. Ideja pri osnivanju ovih područja je "Inspiracija pozitivne budućnosti povezivanjem ljudi i prirode DANAS!". UNESCOv prekogranični rezervat biosfere trenutno se proteže preko pet država (Austrija, Slovenija, Mađarska, Hrvatska i Srbija) te obuhvaća područje tri rijeke, Mure, Drave i Dunava. Trenutno se na području prekograničnog rezervata biosfere provode projekti koji za cilj imaju revitalizaciju rijeka i močvarnog staništa. Kostur samoga prekograničnog rezervata biosfere čini 12 zaštićenih područja na teritoriju pet država kroz koje se rezervat i prostire. Nakana je proširiti i dodatno zaštititi dodatna područja od daljnje degradacije.

NOSITELJ PROJEKTA

PARTNERI

DONATORI

Ovaj projekt financira Europska unija, a sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

Sljedeće izlaganje na temu "Iskustva u upravljanju zaštićenim područjem ZK Slunjčica – primjer dobre prakse" predstavile su Martina Pavlović Sušilović i Martina Petrak iz Javne ustanove NATURA VIVA za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Karlovačke županije. One su nam u izlaganju iznijele tijekom donošenja te implementacije plana upravljanja rijekom Slunjčicom koja je i sama dio mreže NATURA 2000. To je također i rijedak primjer plana upravljanja zaštićenim područjem pod NATURA 2000 mrežom koje trenutno postoji u Republici Hrvatskoj. Kako je to područje dosta turistički popularno te je pod stalnim pritiskom gostiju, ali i stanovništva (Rastoke, ušće Slunjčice u Koranu) koje tamo živi pojavljuju se mnogi i svakodnevni problemi koji su se ovim planom upravljanja nastojali riješiti. Kako je prikazano, turistički najznačajnije područje Rastoke su dane u koncesiju te sada koncesionar brine o tom području, ali i naplaćuje ulaz u njega. Stanovništvu su također propisana i neka ograničenja kao zabrana daljnje izgradnje kuća sa sedrenim komadima slapova što izaziva dodatne opasnosti jer pri rastu sedre koja se sada ne koristi za tradicionalnu gradnju dolazi do češćih poplava pa su tako obližnje kuće puno ugroženije nego prije. Sve te probleme kao i izazove ovaj plan nastoji pomiriti i svesti u zajedničku korelaciju i upravljati ovim područjem najbolje moguće.

Izlaganje na temu "Usporedba zaštićenih područja u Sloveniji, Češkoj i Hrvatskoj" održao je Aljoša Duplić s Veleučilišta u Karlovcu. U svom je izlaganju napravio presjek kategorija stupnjeva zaštite područja u svim navedenim državama te je kategorizacije naveo i po nacionalnoj kategorizaciji za svaku zemlju i po međunarodnoj IUCN klasifikaciji. Iz izlaganja je vidljivo da svaka država koristi svoju složeniju klasifikaciju zaštićenih područja koja je prilagođena njenom zakonodavnom okviru, ali i stanju na terenu te se kao takva ne može uspoređivati među državama. Za usporedbu koristimo međunarodnu IUCN klasifikaciju zaštićenih područja. IUCN kategorija poznaje sedam razina (Ia, Ib, II, III, IV, V, VI) dok nacionalna klasifikacija (Republika Hrvatska) poznaje devet razina zaštićenih područja (strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat, park prirode, regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma, spomenik parkovne arhitekture).

Zadnje izlaganje nosilo je naslov "Voda kao turistički resurs" koje je predstavila direktorica Javne ustanove Aquatika – Slatkovodni akvarij Karlovac, Margarita Maruškić Kulaš. U izlaganju su predstavljeni svi segmenti turističkog iskorištavanja vodenih područja (rijeke) u NATURA 2000 mreži na području Karlovačke županije. Dat je presjek svih prihvatljivih aktivnosti te objašnjenje o njihovoj održivosti u turističkom segmentu iskorištavanja. Kao dobar primjer naveden je i Slatkovodni akvarij Karlovac koji spaja turistički segment s edukativno-konzervacijskim te su takvi projekti primjeri kuda se u budućnosti mora ići u gospodarenju s područjima koji su u NATURA 2000 mreži.

Dinko Pešić, voditelj projekta Transformacija

NOSITELJ PROJEKTA

PARTNERI

DONATORI

Ovaj projekt financira Europska unija, a sufinancira Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske

